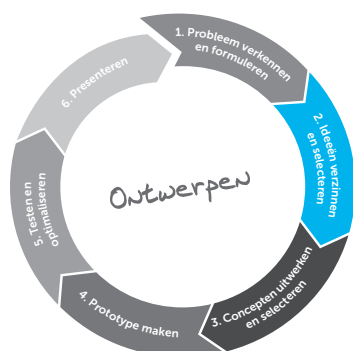

Verdieping

Ideeënstroom

WAT IS IDEEËNSTROOM OP GANG HOUDEN?

Zorgen dat leerlingen tijdens het verzinnen van ideeën steeds nieuwe ideeën kunnen blijven bedenken. Leerlingen op gang helpen en houden. Met als doel meer ideeën en meer verschillende ideeën.

WANNEER IDEEËNSTROOM OP GANG HOUDEN?

Tijdens het verzinnen van ideeën. Bij leerlingen die moeilijk op gang komen of juist lang bij één idee blijven hangen. Bij leerlingen die vastlopen of waar de stroom aan ideeën opdroogt.

WAAROM IDEEËNSTROOM OP GANG HOUDEN?

De gedachte bij het verzinnen van ideeën is dat kwantiteit leidt tot kwaliteit. Door veel én veel verschillende ideeën te bedenken, is de kans groot dat er goede ideeën bij zitten. Het is dus van belang om de ideeënstroom op gang te houden. Telkens weer nieuwe impulsen te geven, zodat veel én veel verschillende en gevarieerde ideeën bedacht worden.

IDEEËNSTROOM OP GANG HOUDEN VOOR INDIVIDUELE LEERLINGEN

- ◆ **Benadruk dat elk idee waardevol is.** Sommige leerlingen hebben moeite om te starten met het verzinnen van ideeën. Ze blijven wachten op dat ene geweldige idee en vinden wat ze bedenken niet goed genoeg. Help de leerling dan even mee. Begin gewoon met wat op papier krijgen, maakt niet uit wat. Dat helpt om los te komen. En benadruk dat elk idee een waardevolle bijdrage is. Je weet nooit welk idee precies tot die geniale inval leidt.
- ◆ **Vraag om verduidelijking.** Sommige leerlingen blijven heel lang bij één idee hangen. Kritiek of een oordeel geven mag niet, vragen om verduidelijking wel. Vraag de leerling naar wie, wat, waar, wanneer, hoe. Een vraag leidt vaak tot iets wat anders kan: een nieuw idee.
- ◆ **Laat ideeën combineren.** Laat de leerling kiezen uit twee ideeën (van anderen). Help de leerling (elementen van) deze ideeën combineren tot één nieuw idee.
- ◆ **Kruip in de huid van iemand anders.** Wat zou een loodgieter aan jullie probleem doen? Hoe zou Roodkapje het probleem oplossen? En hoe zou je kleine broertje het aanpakken? Denk zoals iemand anders, een beroemd iemand, een sprookjesfiguur, een personage uit een boek of film, een dier, een sporter, iemand die je kent, enzovoort.
- ◆ **Denk als een superheld.** Een variant op de vorige manier is denken als een superheld. Vraag de leerling een eigen superheld te bedenken. Wat kan deze superheld allemaal? Hoe ziet hij of zij eruit? Welke superkrachten heeft de superheld? Laat de leerling de bijzondere eigenschappen van de superhelden noteren en daarna verzinnen hoe de superheld het probleem oplost. Superhelden kunnen immers alles oplossen. Hoe lost jullie superheld het probleem op?

IDEEËNSTROOM OP GANG HOUDEN VOOR GROEPEN LEERLINGEN

- ◆ **Doe een energizer.** Gebruik een energizer om je leerlingen wakker te schudden en opnieuw in beweging te brengen. Een energizer kan zorgen voor een frisse blik en nieuwe invalshoeken. Zie de verdiepingskaart 'Energizers'.
- ◆ **Laat ideeën clusteren.** Gebruik het clusteren van ideeën om leerlingen op een andere manier naar de ideeën te laten kijken. Laat ze overeenkomsten en verschillen zoeken. Laat ze kijken welke ideeën elkaar kunnen aanvullen. Dit stimuleert de creativiteit en leidt tot nieuwe ideeën. Zie de verdiepingskaart 'Clusteren'.
- ◆ **Omgekeerd denken.** Soms kunnen leerlingen beter bedenken hoe het niet moet. Draai de vraag of het probleem eens om. Maak van "Hoe kun je zo min mogelijk elektriciteit gebruiken op school?" de vraag "Hoe kun je zo veel mogelijk elektriciteit gebruiken op school?" Bedenk oplossingen voor de nieuwe, omgekeerde vraag. Vervolgens keer je deze oplossingen om.
- ◆ **Laat ideeën combineren.** Laat alle leerlingen twee ideeën kiezen om die vervolgens te combineren. Dat kan met de hele ideeën, maar ook met elementen van de ideeën.
- ◆ **Kruip in de huid van iemand anders.** Laat alle leerlingen een beroep in een hoofd nemen. Wat zou iemand met dat beroep doen om het probleem op te lossen? Deze techniek kan met van alles, een dier, een personage uit een boek of film, een sporter, een familielid, een sprookjesfiguur, enzovoort.
- ◆ **Denk als een superheld.** Vraag alle leerlingen een eigen superheld te bedenken. Wat kan deze superheld allemaal? Welke superkrachten heeft de superheld? De leerlingen gebruiken de bijzondere eigenschappen van hun superheld om het probleem op te lossen. Superhelden kunnen immers alles!

TIPS

- ◆ Vraag een klassenassistent, stagiair of hulpouder om te helpen bij een brainstorm met de hele klas. Brief ze van tevoren en geef ze als taak mee om zich met name te richten op individuele leerlingen die moeilijk op gang komen of vastlopen. Laat ze helpen de ideeënstroom op gang te houden.

IDEEËNSTROOM OP GANG HOUDEN IN DE PRAKTIJK

De klas is opgedeeld in groepen. Met deze groepen zijn we ideeën aan het verzinnen over de volgende ontwerp vraag: "Hoe kun je droog blijven terwijl je in de regen fietst?" Eén van de groepen loopt vast. De stroom aan ideeën in deze groep droogt op. Ik besluit ze een nieuwe impuls te geven en vraag: "Hoe zou Roodkapje het probleem oplossen?" De leerlingen krijgen meteen nieuwe ideeën: "Roodkapje draagt een rood kapje tegen de regen.", "Ze bindt haar mandje boven haar hoofd.", "Ze maakt van het brood dat ze bij zich heeft voor oma een hoedje en dat absorbeert de regen." Ik geef aan dat de groep zo verder kan gaan: "Hoe zou Spiderman het probleem aanpakken of hoe zou een koning dit doen?"

